

Inget stöd, FN:s död

FN:s behov av andra aktörer för framgångsrik medling i
mellanstatliga konflikter

Abstract

I en tid då allt fler röster höjs angående FN:s ineffektivitet har vi valt att undersöka hur organisationen behandlar medlingsuppdrag i mellanstatliga konflikter. Utifrån den pågående konflikten på Cypern och kriget mellan Iran och Irak på 1980-talet ser vi hur FN som tredje part har agerat dels utifrån ett systemperspektiv och dels på medlingsnivå. De valda konflikterna grundar sig i liknande frågor om nationell identitet, etnicitet och gränsdragning. För att täcka flera problemområden använder vi oss av realism, socialkonstruktivistisk organisationsteori samt erkända medlingsteorier.

Efter att ha analyserat konflikterna har vi sett att FN är i behov av reformer som stärker möjligheterna att medla fram lösningar i konflikter, då rådande omständigheter gör FN beroende av stöd från andra aktörer och egna medlemsländer.

Nyckelord: FN, medling, reformation, Cypern, Iran-Irakkriget

Antal tecken: 62 478

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Problemformulering och syfte.....	1
1.2	Metod och material.....	2
1.2.1	Kvalitativ jämförande analys	2
1.2.2	Teorier	3
1.2.3	Material	3
1.3	Dispositionsdiskussion	4
1.4	Svårigheter läsaren bör känna till.....	4
2	Teori.....	5
2.1	Bakgrund och operationalisering	5
2.1.1	Nationell identitet och etnicitet	5
2.1.2	Gränskonflikter.....	6
2.2	Teorier kring aktörer i internationell politik	7
2.2.1	Realism.....	7
2.2.2	Socialkonstruktivistisk organisationsteori.....	8
2.3	Medlingsteorier	9
2.3.1	Bercovitch	9
2.3.2	Zartman och Rasmussen.....	10
2.3.3	Spår I och II.....	10
3	FN:s agerande i konflikterna.....	12
3.1	Iran – Irak	12
3.1.1	De permanenta medlemmarnas intressen i området.....	12
3.1.2	Kriget bryter ut	13
3.1.3	Palme som <i>spår I</i> -medlare.....	14
3.1.4	Auktoritet, legitimitet och president Bani-Sadr	15
3.1.5	Vapenaffärer och maktspel i krigets andra fas	16
3.1.6	Förhandling i en världsordning under förändring	16
3.1.7	FN medlar, stater bombar.....	18
3.2	Cypernkonflikten; Grekland - Turkiet.....	20
3.2.1	FN:s engagemang 1954 - 1999.....	20
3.2.2	Var tidpunkten för effektiv medling rätt?	22
3.2.3	Förslag till ett enat Cypern: Annanplanerna	22
3.2.4	Varför misslyckades FN?.....	24
4	Avslutande diskussion och slutsats.....	26

5	Referenser.....	27
5.1	Tryckta källor	27
5.2	Artiklar och internetkällor	28

1 Inledning

1.1 Problemformulering och syfte

Finns det någon aktör som ensam är stark nog att frambringa fred i världen? En organisation som har skapats för just detta ändamål borde vara en god kandidat. Vi planerar att utreda huruvida FN är tillräckligt effektivt för att fylla denna funktion.

Genom att titta på hur FN har medlat i två mellanstatliga konflikter hoppas vi kunna svara på frågan *är FN starkt nog att ensamt kunna medla fram en lösning på mellanstatliga konflikter eller behövs stöd och interventioner från andra aktörer?*

Fokus kommer att ligga på den medlande rollen eftersom vi anser att det är arbetet under den pågående konflikten som skapar förutsättningarna för att gå vidare mot en positiv fred. Vi har valt två mellanstatliga konflikter för att vi är av uppfattningen att medlandets roll är lättare att kartlägga i dessa än i andra typer av konflikter.

Vår arbetshypotes är att FN är för svagt som fredsfrämjande organisation för att framgångsrikt medla i mellanstatliga konflikter. Vi tror att det krävs stöd från andra organisationer, stater eller mellanstatliga sammanslutningar för att FN framgångsrikt ska kunna medla fram en lösning. Detta ser vi som en konsekvens av den rådande strukturen både inom organisationen i sig och i världspolitiken i stort, och som följd kommer vi även att analysera situationerna utifrån realismen och en socialkonstruktivistisk organisationsteori.

Vi ska således göra en jämförande studie av FN:s roll i Iran-Irakkriget 1980-88 samt i den rådande konflikten mellan grek- och turkcyprioter på Cypern. Dessa konflikter passade våra urvalskriterier när vi sökte mellanstatliga konflikter, en pågående och en avslutad som grundade sig i samma inkompatibiliteter. Båda konflikterna grundar sig i motsättningar mellan folkgrupper och deras önskemål om statsbildning och gränsdragningar. I Iran-Irak konfronterades sunnimuslimske, sekulariserade Saddam Hussein med shiamuslimska teokratiska Iran. Frågor som gränsdragningar och tillgång till farleder fick våldsamma utlopp i det åtta år långa kriget. Konflikten avslutades i och med båda sidors godkännande av eldupphör och FN-resolutioner 1988.

Problemen på Cypern härrör från tiden då ön blev självständig från den brittiska kolonialmakten. Majoriteten av invånarna är grekcyprioter som är grekiskortodoxa kristna, medan den turkcypriotiska minoriteten är sunnitiska

muslimer. Cyperns strategiska placering har gjort ön attraktiv för både Grekland och Turkiet vilket innebär att situationen på ön har blivit en av vår tids mest långvariga och svårlösta konflikter. FN har en medlande och bevakande roll på Cypern sedan 1964.

1.2 Metod och material

Vi ska göra en kvalitativ jämförande fallstudie av två mellanstatliga konflikter som grundar sig i identitets- och geopolitiska frågor. Genom studiet av Cypern- och Iran/Irakkonflikterna är vår förhoppning att vi får stöd för vår normativa hypotes angående FN:s maktlöshet i konflikter. Vi kommer att empiriskt undersöka hur FN har agerat i Iran/Irak samt Cypernfrågorna, för att sedan diskutera alternativ för organisationen i sig och handlandet i konflikterna.¹

1.2.1 Kvalitativ jämförande analys

En kvalitativ analys kan ge oss insikt i FN:s arbete och vilka perioder och händelser i konflikten som är avgörande för medlandets utfall. Vi hoppas kunna få en ökad förståelse för kontexten i de valda regionerna.²

För att lättare få fram fler aspekter av FN:s styrkor och svagheter har vi valt två mellanstatliga konflikter med jämförelsepunkter som berör liknande geopolitiska och ideologiska stötestenar. Dessa används för att klassificera konflikterna, något som är viktigt för att kunna förstå dem och för att sedan kunna nå en lösning.³

I de två konflikterna tittar vi på medlandet och hur man medlar på olika nivåer, det vill säga olika idealtyper för den sortens förhandlingar. Det innebär att vi framförallt renodlar den teoretiska idén både i konflikterna och i vårt teoretiska ramverk.⁴

Fördelarna med den här typen av analys är de kärnfrågor vi är ute efter nästan garanterat kommer fram till skillnad från en kvantitativ analys där operationalisering och begreppsvaliditet kan försvåra processen. Samtidigt är nackdelen att resultatet färgas starkt av våra åsikter om vad som är centralt för

---

¹ Esaiasson, Peter - Gilljam, Mikael - Oscarsson, Henrik - Wängnerud, Lena (2004). *Metodpraktikan -Konsten att studera samhälle, individ och marknad.* s 42

² Ibid s 233

³ Ibid s 149-151

⁴ Ibid s 154

konflikterna och medlingen. Intersubjektivitet kan vara svårare att åstadkomma i den här sortens undersökning.⁵

1.2.2 Teorier

Vi har valt att inrikta oss på två teorier kring internationella relationer som kan förklara FN:s svagheter som organisation och medlare. Den första, realismen, ifrågasätter internationella organisationers maktmöjligheter på den globala arenan.

Vår andra teori är socialkonstruktivistisk organisationsteori med utgångspunkt i Barnett & Finnemores bok *Rules for the world – international organizations in global politics*. Kärnan i deras resonemang är att internationella organisationer är autonoma aktörer med definitions- och normbildningsmöjligheter för agerande i internationella relationer.

Naturligtvis finns det andra teoribildningar kring internationella organisationers beteenden, men vi anser att just dessa två teorier tillsammans bildar ett gott underlag för vår analys, särskilt då de tillskriver samma aktörer olika typer av makt.

Vad det gäller medlingsteori har vi valt tre perspektiv där vi kallar de två första efter författarna, *Bercovitch* samt *Zartman och Rasmussen*. Den tredje teorin har den officiella engelska benämningen *Track I and II* vilket vi har översatt till *Spår I och II*. De två första läroerna berör likartade frågor angående effektivitet och strategisk tidpunkt för medling och därför kan dessa te sig överlappande; dock anser vi att de kompletterar varandra på ett för situationen givande sätt.

Anledningen till att vi valt just dessa tre teorier är att frågor om tidpunkt, auktoritet samt officiella och inofficiella medlare har varit centrala i båda konflikterna.

1.2.3 Material

Materialen vi har använt oss av för att ta fram orsaker och händelseförlopp i konflikterna har vi försökt att få så opartiskt som möjligt även om detta kan vara svårt. Vi är medvetna om att alla redogörelser för händelser är färgade av berättaren på ett eller annat sätt och inser till exempel att Bani-Sadr's memoarer inte nödvändigtvis är helt tillförlitliga.⁶ Dock anser vi att boken ger ett viktigt och intressant perspektiv till vår uppsats. De internetkällor vi använt oss av kommer

---

⁵ Ibid s 23

⁶ Esaiasson, Peter - Gilljam, Mikael - Oscarsson, Henrik - Wängnerud, Lena (2004). *Metodpraktikan -Konsten att studera samhälle, individ och marknad.* kap.15

från erkända faktabaser såsom FN:s officiella hemsida, Nationalencyklopedin samt nätbaserade artikelsamlingar som JSTOR.

1.3 Dispositionsdiskussion

Vi har valt att inleda uppsatsen med ett stycke vi kallar bakgrund och operationalisering, där vi som tidigare nämnts presenterar de faktorer vi uträner är avgörande och likartade i de båda konflikterna. Här presenterar vi följaktligen viss historisk fakta som spelat en viktig roll för parternas agerande samt formandet av förutsättningarna för konflikterna.

Efter att ha presenterat denna del kommer vi att beskriva kärnfrågorna i de teorier vi sedan använder i vår analys som till stor del återfinns under *FN:s agerande i konflikterna*. Vi avslutar uppsatsen med en diskussion som innefattar en sammanfattning och i viss mån utveckling av vår analys.

1.4 Svårigheter läsaren bör känna till

Det är alltid svårt att jämföra konflikter som inte är helt identiska, men vi har försökt hitta två som grundar sig på så lika problem som möjligt. Man bör därmed kunna behandla dem på ett snarligt sätt och dra åtminstone några slutsatser så länge som man samtidigt är medveten om problemet.⁷

De konflikter vi har valt går båda hundratals år tillbaka i tiden, att få en full förståelse för dem inom ramen för en B-uppsats är svårt men vi anser oss ha valt ut relevanta områden och händelser att analysera och hoppas att vi varken har avgränsat oss för mycket eller för lite.

Vidare är det alltid svårt att få en korrekt uppfattning av situationen genom att studera officiella dokument men vi anser att vår ursprungliga kritiska hållning gentemot FN har hjälpt oss att inte charmas av den positiva framställningen som figurerar i resolutioner och handlingar från organisationen.

---

⁷ Wallensteen, Peter (2002). *Understanding Conflict Resolution* s 70

2 Teori

2.1 Bakgrund och operationalisering

Efter andra världskriget föll de europeiska imperierna samman och tidigare koloniala stater blev självständiga, ofta efter långa frihetsstrider. Irak fick visst självstyre 1921 men var fortfarande en del av det brittiska imperiet. Cypern blev även de självständiga från Storbritannien och en författning skapades som gav upphov till konflikt dels mellan landets två folkgrupper och dels mellan moderländerna Turkiet och Grekland.

2.1.1 Nationell identitet och etnicitet

Redan innan Irak blev en del av det osmanska riket på tidigt 1500-tal fanns en arabisk identitet och känsla av samhörighet med andra stater i arabsamhället. Den persiska identiteten i Iran försökte man i viss mån kväva i och med den islamska revolutionen i Iran år 1979; revolutionen skulle inspirera till en gemenskap inom islam och framförallt motverka den arabiska identiteten som med sin överlägsna attityd ansågs vara ett hot mot den goda islamska samhörigheten. I konflikten står också frågan om shia- och sunniidentiteterna då den iranska ledningen är shiamuslimer och Baathregimen som är sunni förtryckte den irakiska shiamajoriteten. Totalt är 20 % av det irakiska folket sunnimuslimer.⁸

Uttalanden från båda sidors regeringar där motståndaren kallas ”otrogen” och folket uppmanas resa sig mot sina ledare visar på hur klyftorna mellan dels de arabiska och persiska identiteterna, dels mellan sunni och shia. Samtidigt synliggörs hur ledarna utnyttjar och definierar olikheterna mellan de olika grupperingarna.⁹

Konflikten på Cypern grundar sig i de motsättningar som finns mellan den grekiska majoriteten och den turkiska minoriteten. Historiskt sett har Cypern erövrats av de flesta stormakter som haft intressen i Mellanöstern, men enbart

---

⁸ Swearingen, Will D. (1988). “Geopolitical Origins of the Iran-Iraq War”, *Geographical Review* s 412

⁹ Hiro, Dilip (1989). *The Longest War, the Iran-Iraq Military Conflict* s 44, 51

grekerna och turkarna haft en signifikant långvarig påverkan på det cypriotiska samhället. Efter att ha varit en brittisk kronkoloni under första delen av 1900-talet¹⁰ blev Republiken Cypern 1960 en självständig och suverän stat med en författning som skulle balansera både grek- och turkcypriska intressen, med Grekland, Turkiet och Storbritannien som skyddsmakter.

Trots nära fem årtionden av samlevnad har de två folkgrupperna fortsatt vara separerade och är distinkta etniska grupper. Grekcyprionerna önskar en anslutning av hela ön till Grekland, *enosis*, och turkcyprionerna ett uppdelande av ön, *taksim*. Folkgrupperna delas inte enbart av den territoriella gränsen utan är även delade längs språkliga, etniska, kulturella och religiösa linjer. Grekcyprionerna talar grekiska och identifierar sig med den grekiska nationens symboler och värden, samt är ortodox-kristna. De turkcypriska å andra sidan identifierar sig med den turkiska nationen, kulturen och arvet, och de flesta är sunnitiska muslimer.¹¹

2.1.2 Gränskonflikter

Både Turkiets och Greklands politik gentemot Cypern bestäms utåt till synes av etniska skäl, båda länderna har en önskan om att återföre sina befolkningsgrupper med respektive moderland. I grunden finns dock öns strategiska läge mellan Europa och Mellanöstern, avståndet till Turkiets södra kust är som minst endast 70 km.¹²

Turkiets militära ockupation av den norra delen av ön 1974 ledde till tvångsfördrivning av både grek- och turkcyprioner. 180 000 grekcyprioner flydde från områden i norr, samtidigt som 60 000 turkcyprioner från södra delen tog sin tillflykt till den norra. Förlusten av tusentals liv på båda sidor fördjupade ytterligare konflikten mellan de två homogena etniska zonerna på ön.¹³ Det mellanrum som skapades mellan de båda styrkornas främsta ställningar blev en buffertzon kontrollerad av FN, United Nations Buffert Zone (UNBZ). Eldupphör-linjen sträcker sig 180 km över ön och zonen varierar mellan 20 meter till 7 km i bredd och täcker ca 3 procent av ön.¹⁴ Denna gräns skiljer än idag de båda parterna åt.

Bland faktorerna som ledde fram till Iran-Irak-kriget finns turerna kring nyttjanderätten till Shatt al Arabfloden som mynnar ut i persiska viken. Bland annat tillföll ett flertal öar i floden Iran i och med Algeravtalet 1975, något som

---

¹⁰ Welin, Gustaf - Ekelund, Christer (1999). *FN på Cypern: Den svenska fredsbevarande insatsen 1964-1993*. s 16

¹¹ Joseph, Joseph S. (1999). *Cyprus: Ethnic Conflict and International Politics* s 16

¹² Welin, Gustaf - Ekelund, Christer (1999). *FN på Cypern: Den svenska fredsbevarande insatsen 1964-1993* s 129

¹³ Fisher, Ronald J. (2001). *Cyprus: The Failure of Mediation and the Escalation of an Identity-Based Conflict to an Adversial Impasse*.

¹⁴ Welin, Gustaf - Ekelund, Christer (1999). *FN på Cypern: Den svenska fredsbevarande insatsen 1964-1993* s 229

sågs som en orätt av Irak. Floden har också fungerat som en form av gräns mellan staterna men båda har önskat total kontroll över hela området.¹⁵

Irak ockuperade även iranskt territorium som beboddes av araber, områden som håller stora delar av landets oljetillgångar. Iranskt stöd till upproriska rörelser i irakiska Kurdistan, området som innehåller mest olja i Irak, var ett försök att påverka den inhemska politiken negativt och i bästa fall fälla Baathregimen.

Vidare var frågan om gränsdragningen viktig för den irakiska hedern då landet förlorat område till Iran i fem tidigare gränsavtal; det första skrevs under 1639 och det sista var Algeravtalet som undertecknades 1975. Avtalet från Alger lämnade Irak med bland annat mindre nyttjanderätt till Shatt al Arab än tidigare, och sågs framförallt som väldigt förnedrande för nationen. Den irakiska hedern skulle återställas.¹⁶

2.2 Teorier kring aktörer i internationell politik

2.2.1 Realism

Realism är ett samlingsnamn på ett flertal teoribildningar som sätter makt och stater i centrum för analysen av internationell politik. Teorin fokuserar nästan uteslutande på stater och deras intressen som de främsta aktörerna i en anarkisk världsordning. Man enas kring de tre kärnpunkterna statscentrering, överlevnad och självhjälp, och det är detta vi kallar realism i vår analys – väl medvetna om existerande nyanseringar och strömningar.¹⁷

Essentiellt för de realistiska tänkarna är statens suveränitet och problem med mellan- och överstatliga samarbeten. Eftersom det är en sådan fientlig miljö staterna existerar i finns det ingen orsak för den enskilda staten att lita på att ett ingånget avtal om samarbete kommer att fullföljas. Ansvar för den egna överlevnaden ligger ytterst hos statsmakten, och självhjälp är det främsta medlet för att säkerställa nationens säkerhet. Få realister skulle rekommendera medlemskap i internationella organisationer av stater då dessa ändå inte kan utmana effekterna av medlemmarnas individuella intressen.¹⁸

---

¹⁵ Hume, Cameron R. (1994). *The United Nations, Iran, and Iraq: How Peacemaking Changed s* 25

¹⁶ Swearingen, Will D. (1988). "Geopolitical Origins of the Iran-Iraq War", *Geographical Review* s 406-409

¹⁷ Baylis, John – Smith, Steve (2001). *The Globalization of World Politics* s 142-143, 150-155

¹⁸ *Ibid* s 144

Vår hypotes angående FN:s svaghet som aktör på världsarenan kan förklaras med att organisationen inte är autonom från medlemsstaterna.¹⁹

Den främsta kritiken mot realismen är att den inte tar hänsyn till kultur, idéer och socioekonomiska strukturer när den skapar förståelse för internationell politik, vilket gör att vi känner behov av en kompletterande teori.²⁰

2.2.2 Socialkonstruktivistisk organisationsteori

I boken *Rules for the world – international organizations in global politics* presenterar Barnett och Finnemore socialkonstruktivistiska teorier kring internationella organisationer som byråkratier och autonoma aktörer i världspolitiken.

Perspektivet tillskriver organisationerna en makt att socialt konstruera bland annat nya normer för internationellt handlande, diskurser kring legitimitet och definitioner gällande problem som uppstår i konflikter.²¹

Det finns flera anledningar till att sammanslutningar av den här typen har auktoritet inom sitt område. Auktoriteten som de erhåller är även den en social konstruktion som inte existerar utanför de sociala relationer där de har skapats och legitimerats.²²

Enligt Barnett & Finnemore är det auktoriteten som gör en organisation autonom från stater, och det är deras normer som utgör ramverket inom vilket stater och icke-statliga aktörer agerar.²³

Till skillnad från realismens förespråkare ser Barnett & Finnemores socialkonstruktivistiska perspektiv FN som en stark autonom aktör på världsarenan, och tillskriver organisationen möjligheter att sätta världspolitikens agenda.

Vi anser att Barnett & Finnemore kompletterar realismen bra eftersom de tar hänsyn till de saker som vi tidigare nämnde att realisterna överser, däremot saknas insikten att t.ex. FN kan försvagas av att medlemmarna har direktinflytande genom bland annat veto rätt.

---

¹⁹ Ibid s 151

²⁰ Gustavsson, Jacob – Tallberg, Jonas (red) (2006). *Internationella Relationer* s 48

²¹ Barnett, Michael - Finnemore, Martha (2004). *Rules for the world, international organisations in global politics* s 7

²² Ibid s 20-29

²³ Ibid s 27, 31

2.3 Medlingsteorier

Medling är ett förlopp som involverar intervention av en tredje part i en tvist. Processen är frivillig och om parterna bevarar kontrollen över lösningen av konflikten kallas det *ren medling*. Medlaren kan även använda sig av positiva och negativa incitament, ett förhållningssätt känt som *medling med muskler*.²⁴

I konflikter som är extremt bittra och har pågått under långa perioder samt stängt inne parterna i en position där det är omöjligt att kompromissa utan att ”tappa ansiktet” är medling särskilt nödvändigt. Det är det även i konflikter där parterna har stort misstroende till varandras intentioner.²⁵ Medling kan även accepteras av helt andra anledningar än att nå en överenskommelse; det kan röra sig om att parterna vill att någon utifrån ska ta på sig skulden för de misslyckade förhandlingarna, eller för att generera internationell legitimitet och uppmärksamhet.²⁶

2.3.1 Bercovitch

Jacob Bercovitchs teori har utgångspunkt i att det finns fyra specifika lägen i en konflikt då det är fruktbart att medla.

Det första tillfället är när konflikten har blivit så komplicerad eller långdragen att medling är den enda egentliga utvägen, ingen av parterna kan längre hantera situationen.

Medling kan också användas när parternas egna försök att hantera konflikten har nått ett dödläge och man behöver hjälp av en tredje part för att gå vidare och närma sig en lösning. Denna punkt kan även nås innan en väpnad konflikt bryter ut.

När båda parternas humanitära och ekonomiska förluster överstiger eventuella vinster med en fortsatt konflikt är de som mest benägna att acceptera medlingsprocessen.

Den sista av Bercovitchs punkter rör en förändring i partsviljan som innebär att de är redo att samarbeta av olika anledningar.²⁷

Det är dock inte bara tidpunkten för medlingen som är avgörande utan även att båda parter accepterar processen som ska vara fri från historiska och ideologiska frågor. Vidare är det väldigt viktigt att de deltagande förhandlarna är korrekt och

---

²⁴ Miall, Hugh - Ramsbotham, Oliver - Woodhouse, Tom (1999). *Contemporary Conflict Resolution* s 22

²⁵ Berridge, G.R. (2002). *Diplomacy - Theory and Practice* s 187

²⁶ Gustavsson, Jacob - Tallberg, Jonas (red.) (2006). *Internationella relationer* s 184

²⁷ Bercovitch, Jacob (2002). *Studies in International mediation* s 8

tydligt identifierade; att till exempel förhandla med en regering när kriget egentligen förs av en gerillagrupp är oftast ofruktbart.²⁸

2.3.2 Zartman och Rasmussen

Zartman och Rasmussens teori behandlar framförallt medlingens effektivitet. De ser fem lägen i vilka medlingen fungerar mest effektivt.

Först och främst ska alla parter inse att unilateralt agerande inte kommer att uppfylla deras mål. Detta sammanfaller ofta med att alternativen till medling innebär oacceptabla politiska eller ekonomiska kostnader.

Framförallt måste sidornas representanter ha auktoritet och legitimitet i de grupper eller de områden som de representerar. Detta anseende ger möjlighet till implementering av avtalen som skapas.

Viktigt är också att medlaren, den tredje och oberoende parten, accepteras av berörda parter samt att det internationella samhället globalt eller regionalt pressar deltagarna att nå en överenskommelse.²⁹

Zartman har även lanserat begreppet *det mogna ögonblicket*; han har identifierat en situation som är speciellt gynnsam för medling och förhandlingar, vilken han kallar ömsesidig smärtsam låsning. Låsningen betyder att parterna inte kan ta sig ur situationen med unilaterala strategier, utan endast i samarbete med varandra. Tillståndet är mycket smärtsamt och kostsamt.

2.3.3 Spår I och II

Medlare brukar delas in i två kategorier, officiella representanter kallas spår I och inofficiella medlare spår II. De officiella, *spår I-medlarna*, består av starka stater som agerar antingen själva, i grupp eller via internationella organisationer så som FN. Dessa medlar för att de eftersträvar tre huvudmål.

För det första önskar de oskadliggöra kriser som hotar den globala stabiliteten, då detta kan påverka den globala ekonomiska stabiliteten i vilken stater har en viktig andel. Vidare tror supermakterna ofta att det är förståndigt att medla i konflikter om dessa förekommer inom allianser eller lösare förbindelser mellan stater där de själva spelar en ledande roll. Motivet bakom detta är att de gärna vill upprätthålla inre solidaritet och förekomma tillbud om hjälp utifrån. Slutligen är det klart att supermakterna även ser medling som ett sätt att utöka sitt inflytande

---

²⁸ Zartman, I. William – Rasmussen, J. Lewis (ed.). (1997). *Peacemaking in international conflict: methods & techniques* s 145

²⁹ Ibid s 133

och utöka sitt nätverk av beroende länder. Även stormakterna och de regionala makterna medlar för att de framförallt vill uppnå regional stabilitet.³⁰

De stora internationella aktörerna kan även tillämpa manipulerande strategier som morot och piska; en metod som bygger på stor militär, politisk och ekonomisk kapacitet hos medlaren vilket gör att det endast är ett fåtal som verkligen kan tillämpa den.³¹

Den inofficiella medlingen, spår II, utförs ofta av ensamma neutrala stater som inte kan erbjuda annat än hjälp till lösning/självhjälp, men även internationella NGO:s, akademiker, privata affärsmän.³²

---

³⁰ Berridge, G.R. (2002). *Diplomacy - Theory and Practice* s 190-191

³¹ Gustavsson, Jacob - Tallberg, Jonas (red.) (2006). *Internationella relationer* s 186

³² Miall, Hugh - Ramsbotham, Oliver - Woodhouse, Tom (1999). *Contemporary Conflict Resolution* s 11-12, 20

3 FN:s agerande i konflikterna

FN är det primära organet för upprätthållande av internationell fred och säkerhet i världen. Organisationen har i högsta grad varit involverad i konflikter. I FN-stadgan artikel 33, kapitel 6 är verktygen för fredlig lösning av en konflikt uppräknade. De är bland annat *förhandlingar, undersökningsförfarande, medling, förlikningsförfarande, skiljedom, rättsligt avgörande, anlitande av regionala organ eller avtal eller genom andra fredliga medel efter eget val*.³³ De goda intentionerna till trots kan FN ha svårigheter att agera i konflikter då organisationen är medlemsstyrd och medlemmarna är stater som starkt påverkar vad som kan göras, vilket stödjer realismens misstänksamhet gentemot den här typen av institutioner.³⁴

3.1 Iran – Irak

3.1.1 De permanenta medlemmarnas intressen i området

För att förstå varför FN agerade som det gjorde i frågan om kriget mellan Iran och Irak 1980-88 behöver man bland annat titta på vilka intressen säkerhetsrådets permanenta medlemmar hade i konflikten, samt vilka ställningstaganden som gjordes under den här tiden.

Under sjuttioalet kunde Iran köpa vilka konventionella vapen man önskade från USA, men efter revolutionen 1979 då den USA-vänlige shahen avsattes förändrades detta. Blivande president Reagan spelade ut sittande Jimmy Carter genom att ingå ett hemligt avtal med Iran som garanterade att de amerikanska diplomater som hölls gisslan i Teheran skulle bytas mot vapenhandel under den nya administrationen, en skandal känd som Iran-contras-affären.³⁵

Sovjetunionen hade vid krigsutbrottet ett avtal om vänskap och samarbete med Irak, vilket gav möjlighet till vapenhandel och hjälp vid anfall utifrån. När Irak

---

³³ http://www.un.dk/swedish/se_fn_pagt/se_pagt.htm

³⁴ Wallensteen, Peter, (2002). *Understanding Conflict Resolution: War, Peace and the Global System* s 231-233

³⁵ Hiro, Dilip (1989). *The longest war – the Iran-Iraq military conflict* s 71-72, se även www.ne.se

gick in i Iran hösten 1980 gällde inte avtalet då det rörde sig om ett anfallskrig, vilket resulterade i att irakierna stod utan reservdelar till sin sovjetiska vapenarsenal. Istället försökte Moskva närma sig Teheran, utan framgång.³⁶ Två år senare återupptog Sovjetunionen vapenhandeln med Irak.

Frankrike sålde även de under kriget vapen till Irak och Storbritannien försökte fungera som motvikt genom att agera Irans försvarsadvokat i säkerhetsrådet, trots att man fortsatte sanktionerna införda under gisslantagandet av de amerikanska diplomaterna. Stöd från Kina, som delade den iranska ledningens avsky mot västvärlden och Sovjets invasion av Afghanistan, gav Iran tillgång till kinesiskt luftrum och möjlighet att nå Nordkorea som sålde Sovjetiska vapen.³⁷

3.1.2 Kriget bryter ut

Kriget mellan Iran och Irak kan anses ha utbrutit i och med att irakiska militärflygplan attackerade iranska flygbaser natten den 22 september 1980. Irak hävdade att detta var en defensiv attack då oroligheter pågick en tid; irakiska och iranska trupper hade kommit i konflikt redan tre veckor tidigare. 17 september hade Saddam Hussein vid ett TV-sänt tal meddelat folket att Iran brutit mot Algeravtalet genom att stödja kurdiska uppror i norra Irak samt vägrat att lämna irakiskt territorium, därmed ansåg han att avtalet heller inte gällde dem och rev demonstrativt sönder den irakiska kopian.³⁸

FN:s säkerhetsråd kom med resolution 479 redan 28 september 1980; den första av många angående vad som kom att kallas *situationen i Iran-Irak*. Resolutionen utpekar inte Irak som angriparen, något som fick Iran att misstro FN och säkerhetsrådets oberoende ställning. I resolutionen talas det heller inte om att läget i regionen utgör en fara för fred och säkerhet, något som försvårade fredsarbetet kraftigt.³⁹ Här kan man se det som kallas *the power of definition*, definitionsmakt. FN har enligt Barnett & Finnemore makten att definiera vilka områden de ska agera inom samt vilka situationer som passar. Att säkerhetsrådet valde att inte klassificera konflikten som ett hot mot fred och säkerhet gjorde att de inte hade samma rätt att intervensera som om en sådan klassificering hade gjorts. Konflikten refererades bara till som en "situation"; inte ens ett mildare friktionsinriktat ord som "dispyt" eller liknande användes. Istället kunde säkerhetsrådets medlemmar, och även andra stater och intressenter, på olika sätt tjäna på att konflikten fortsatte.

---

³⁶ Ibid s 72-73

³⁷ Hume, Cameron R. (1994). *The United Nations, Iran, and Iraq: How Peacemaking Changed* s 55-68

³⁸ Hiro, Dilip (1989). *The longest war – the Iran-Iraq military conflict* s 38-39

³⁹ <http://daccessdds.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/399/72/IMG/NR039972.pdf?OpenElement>

3.1.3 Palme som *spår I*-medlare

Två månader efter att konflikten utbröt anlände generalsekreterarens särskilde representant Olof Palme till regionen och blev en i raden av medlare från mellanstatliga organisationer. Under sin tid i regionen förde Palme fem förhandlingsrundor mellan Bagdad och Teheran, den första när han anlände 1980 och den sista i mars två år senare. På säkerhetsrådets uppdrag förde han först och främst frågan om eldupphör, men även fredliga avtal i mindre skala behandlades i hopp om att kunna minimera mänskligt lidande och materiell förstörelse.

Trots att parterna var vänligt inställda till representanten från FN, särskilt som han kom från ett litet neutralt land som officiellt saknade egna intressen i konflikten, förklarade båda sidorna sina reservationer för ett eldupphör. Angriparen Irak som nu ockuperade delar av iranskt territorium klargjorde att de inte kunde delta i några fredsförhandlingar förrän Iran erkände deras suveräna rätt till Shatt al Arab.

Från andra sidan gränsen kom krav på att alla irakiska styrkor skulle lämna Iran innan avtal kunde ingås. Premiärminister Rajai förklarade även för Palme att de hade som mål att avsätta Saddam Hussein, något som gjorde hans medlingsförsök fullständigt onödiga; det var frågan om att faktiskt vinna kriget, inte att nå en kompromiss med ett av de ursprungliga problemen – Saddam Hussein. I sina memoarer beskriver Abol Hassan Bani-Sadr, Irans president under de första krigsåren, hur han diskuterade med de medlare som kom från muslimska organisationer om islams syn på situationen. De enades om att Iran som blivit attackerat hade rätten på sin sida och att goda muslimer enligt koranen därför skulle liera sig med dem och göra allt för att inte låta angriparen dra fördel av några kompromisser.⁴⁰

Kriget var fortfarande i sin inledningsfas och inget dödläge⁴¹ mellan parterna hade uppstått, ännu var det inte fruktbart att medla enligt någon av våra teorier; Zartmans ” mogna ögonblick ” hade ännu inte uppnåtts, inte heller Bercovitchs dödläge. Det tog trots denna motgång ända till mars 1982 innan Palme gav upp efter sin femte och sista förhandlingsrunda.⁴²

Under den här tiden hade Iran som nämnts under 3.1.1 ett hemligt avtal med Reaganadministrationen om leveranser av vapen och reservdelar i utbyte mot de amerikanska diplomaterna som hölls fångna i Teheran från 1979. Trots att USA godkände medlingsförsöken gav de en känsla av säker styrka en lång tid framöver

---

⁴⁰ Bani-Sadr, Abol Hassan (1991). *My turn to speak: Iran, the revolution and secret deals with the U.S.* s 77

⁴¹ Gustavsson, Jakob – Tallberg, Jonas (red.) (2006). *Internationella relationer* s 184

⁴² Hume, Cameron R. (1994). *The United Nations, Iran, and Iraq: How Peacemaking Changed* s 47

för den iranska armén, något som gav Iran en god anledning att inte foga sig efter FN:s uppmaningar och förslag till kompromisser.

Enligt realismen kan inte organisationer med stater som medlemmar vara autonoma från staternas viljor och maktspel.⁴³ USA hade naturligtvis lika gärna kunnat lova Iran att stoppa allt fredsfrämjande eller proirakiskt arbete, men valde det som lät dem själva behålla känslan av att verka för fred, frihet och demokrati. Medlingen, som ändå enligt flera existerande teoribildningar var lönlös för att den inte skedde vid rätt tidpunkt, var i själva verket utsiktslös eftersom det fanns garantier och stöd från starkare och mer handlingskraftiga aktörer än FN. Här uppstår alltså frågan hur FN framgångsrikt kan agera autonomt från staterna i säkerhetsrådet när dessa, om de ens godkänner handlandet, kan sätta käppar i hjulet för organisationens enskilda ärenden.

3.1.4 Auktoritet, legitimitet och president Bani-Sadr

Palme var väl bekant med regionen och hade goda relationer med president Abol Hassan Bani-Sadr som var den som förde förhandlingarna å sitt lands vägnar. Bani-Sadr var Irans första folkvalda president och var mer sekulär än vad det islamska partiet och Ayatolla Khomeini egentligen önskade. Bland problemen som ledde fram till revolutionen fanns en statlig armé som styrdes med järnhand av shahen och när den islamska republiken väl var inrättad såg mullorna hur detta återigen skulle kunna bli ett problem för landets ledning. Resultatet var att man lät andra grupper än de reguljära styrkorna delta i försvarsarbetet, något som framförallt syntes i försvaret av staden Khorramshahr där totalt 15 olika grupperingar deltog.⁴⁴

Under den här tiden försökte Khomeini utmanövrera och diskreditera Bani-Sadr som befälhavare och samtidigt byta den iranska armén mot revolutionsgardet. Trots att det i praktiken var Khomeini som styrde en allt större del av de stridande trupperna förhandlade Palme med Bani-Sadr om fredsavtal och restriktioner gällande civila mål och dylikt.

Här kan man urskilja problematiken som Zartman och Rasmussen beskriver angående legitimitet och auktoritet hos representanterna för stridande parter. Bani-Sadr hade säkert haft svårt att implementera ett fredsavtal om ett sådant hade kommit till stånd under de första krigsåren, särskilt som mullorna såg kriget som ett sätt att befästa revolutionen och skapa en ny nationell identitet kring den islamska republiken. Behovet av ett krig mot otrogna och förtryckare var stort, lika så att hindra den sekulära presidenten från att vinna stöd för eventuella fredliga och demokratiska värderingar.

---

⁴³ Baylis, John - Smith, Steve (2001). *The Globalization of World Politics* s 151

⁴⁴Hiro, Dilip (1989). *The longest war – the Iran-Iraq military conflict* s 48

3.1.5 Vapenaffärer och maktspel i krigets andra fas

Som en följd av att vänskapsavtalet upphörde upprättade Sovjet vapenembargo mot Irak vilket drabbade landet hårt då så mycket som 85 % av dess vapenarsenal var sovjetisk och man nu stod utan reservdelar.⁴⁵ Man lyckades efter vissa förhandlingar köpa sovjetiska vapen från andra stater, och Saudiarabien och Kuwait stödde Irak med pengar samt tillgång till luftrum och flygbaser. Här uppstod effekter utanför de stridande länderna då Iran började bomba bland annat kuwaitiska oljekällor varvid kringliggande länder valde att starta the Gulf Co-operation Council för att ge varandra skydd och en känsla av säkerhet.

Sommaren 1982 återvänder Irak till största delen till eget territorium. Denna unilaterala tillbakadragning var ett medel för att visa sin samarbetsvilja och en möjlighet att fortsätta kämpa istället för att besegras på fientligt område. Det är här kriget vänder; Iran ser en möjlighet att överta de södra delarna av Irak där majoriteten är shiamuslimer och sex heliga shiaplatser återfinns.

I och med Irans invasion i juli 1982 förändras relationerna till omvärlden. Sovjetunionen återupptar leveranserna till Irak, det kommer nya resolutioner (514, 544) som kräver omedelbart eldupphör och återgång till internationellt erkända gränser.⁴⁶ Alltjämt råder en situation i säkerhetsrådet där de permanenta medlemmarna inte har någon förtjänst av att konflikten avslutas, och man klassar ännu inte konflikten som ett hot mot fred och säkerhet vilket gör att det inte går att använda sig av auktoriteten i stadgans sjunde kapitel. USA öppnar dessutom under den här tiden upp för ett samarbete med Irak som bland annat innebär att man delger Bagdad information från sin underrättelsetjänst, och fortsätter samtidigt att, enligt avtalet ingånget under gisslandramat, sälja vapen till Teheran.⁴⁷

3.1.6 Förhandling i en världsordning under förändring

Kriget mellan Iran och Irak utspelades under en tid då det världspolitiska tillståndet – bland annat det även i den här konflikten närvarande kalla kriget – var under förändring. 1985 hade situationen i säkerhetsrådet gått in i ett nytt skede. De permanenta medlemmarna hade för första gången på länge förhandlat fram ett enhälligt stöd, här för generalsekreterare Pérez de Cuéllar omval, genom inofficiella förhandlingar och vänskapliga samtal.

Sovjetunionen närmade sig sitt fall, Gorbatsjov hade tillträtt som ledare för kommunistpartiet och östblocket öppnades upp för en mjukare hållning gentemot

---

⁴⁵ Hiro, Dilip (1989). *The longest war: the Iran-Iraq Military Conflict* s 72-73

⁴⁶ Hume, Cameron R. (1994). *The United Nations, Iran, and Iraq: How Peacemaking Changed* s

47

⁴⁷ Ibid s 58

väst. I USA hade Iran-contrasaffären avslöjats och Reaganadministrationen var i behov av en ny, mer politiskt korrekt hållning i frågan. Samtidigt hade Kuwait tröttnat på den situation de hade hamnat i genom den fas av kriget som kallas *the tanker war* – Iran och Irak hade nu övergått till att attackera oljetankers i gulfen om de inte seglade under rätt flagg. Genom att be både Sovjetunionen och USA att upplåta sina flaggor till användning och skydd för tankers ökade Kuwait de båda staternas nationella intressen i området och därmed fanns en bättre grund för att stödja en framgångsrik medlingsplan. Även de andra permanenta medlemmarna började byta spår.

Den nya världsordningen och de nya internationella intressena blev kontexten i vilken generalsekreterare Pérez de Cuéllar satte ut för att sluta fred i vad som kom att bli 1900-talets längsta konventionella krig. 1985 mötte han personligen, som *spår I*-medlare, delegationer separat från både Iran och Irak och presenterade för dem sin åttapunktsplan vilken kom att bli startskottet för den tre år långa medlingen som slutligen tillsammans med andra faktorer ledde fram till en jämförelsevis stabil fred.

Nämnas bör här att generalsekreteraren, vid den här tiden omvald med unisont stöd från de permanenta medlemmarna, tog sig för att medla i en konflikt som ännu inte klassificerats som ett hot mot fred och säkerhet. Trots detta användes i åttapunktsplanen ett språk som tydligt visade på situationens allvar; det fanns punkter som behandlade kemiska vapen, ett slut på hotet mot civil flygtrafik och samtliga hamnar samt ett slut på det såkallade *war of the cities*.⁴⁸

Som nämnts ovan hade kriget nu nått en fas som även innefattade attacker på oljetankers vilket utgjorde ett hot mot de andra staterna i regionen samt alla som importerade olja från dessa – säkerhetsrådet skulle nu gå in i ett läge där vikten av att sluta en snabb, och gärna hållbar, fred i regionen var påtaglig. Frågan om en ”mer balanserad” text kommer upp på agendan.

Man ville i och med en ny text öppna upp en möjlighet för Iran att samarbeta; Irak skulle utpekas som den aggressiva parten och den del som krävde att alla styrkor skulle dras tillbaka till internationellt erkända gränser skulle tas bort.⁴⁹

Efter vad som i det närmaste kan ses som en utmaning från generalsekreteraren skulle de permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet visa att de kunde samarbeta. Under de inofficiella förhandlingarnas gång börjar man nu diskutera huruvida situationen, efter 6 års fullskaligt krig och hundratusentals döda, ska klassificeras som ett hot mot fred och säkerhet.⁵⁰ Det faktum att förhandlingarna i säkerhetsrådet var inofficiella gjorde att det inte fanns något annat krav på de medverkande än att göra sitt bästa – vem som sa vad och vems politik som fördes skulle inte synas för omvärlden. Äntligen kunde konflikten sättas i första rummet.⁵¹ Här uppstår dock ännu ett problem: representanter från

---

⁴⁸ Ibid s 50-52

⁴⁹ Ibid s 79

⁵⁰ Ibid s 71-72

⁵¹ Ibid s 90-91

Iran och Irak fanns inte med i de inofficiella förhandlingarna vilket ledde till ett totalt ointresse av vilken sida av Shatt al Arab styrkorna skulle dra sig tillbaka till vid ett eldupphör.

Först diskuteras en resolution som väcker auktoriteten i FN-stadgans sjunde kapitel och säkerhetsrådets möjlighet att agera, men efter hand som förhandlingarna fortgår börjar en alternativ text utvecklas; en vars styrka är artikel 25. Denna artikel binder samtliga medlemsländer att acceptera och utföra säkerhetsrådets beslut i enlighet med den varande stadgan.⁵²

FN visar här sin möjlighet att använda morot och piska, en av fördelarna med spår I-medling, och man diskuterar ett möjligt vapenembargo om inte resolutionerna och stadgan följs.

Vid årsskiftet 87-88 börjar man delge de stridande parterna om de inofficiella förhandlingar som pågått och Irak erkänner resolution 598 som har utarbetats, men Iran vidhåller att ansvaret för krigsutbrottet ska utredas. Säkerhetsrådet börjar även diskutera Iraks användande av kemiska vapen och 1988 kommer nästa resolution (612) vilken uppmanar samtliga parter att ta hänsyn till Genèveprotokollet genom att upphöra med all användning av kemiska vapen.

3.1.7 FN medlar, stater bombar

Under den tid som följde presentationen av resolution 598 fungerade generalsekreterare Pérez de Cuéllar som medlare och representant för FN. Han tog tillfället i akt att nyttja styrkan spår I-medlandet gav honom och i april 1988 kallade han båda sidor till en omgång samtal som skulle behandla implementeringen av resolution 598.

Irak meddelade två veckor efter inbjudan att det första steget inför de stundande samtalen var att utkräva officiella och uppriktiga löften från Iran att acceptera resolutionen; ett tecken på avsaknad av förtroende till motpartens intentioner vilket kan utgöra ett hinder för medlingen, men samtidigt gör den särskilt nödvändig.⁵³

Trots generalsekreterarens personliga engagemang i konfliktlösningsprocessen skulle det bli något helt annat som ledde fram till en slutlig fredsförhandling.

3 juli 1988 sköts det civila flygplanet Iran Air 655 ned av det amerikanska marinfartyget USS Vincennes och samtliga 290 personer ombord omkom. USA gick omedelbart ut med en ursäkt och förklarade samtidigt att det hade varit ett mycket tragiskt misstag. Fartyget hade svarat på beskjutning från iranska fartyg mot en helikopter som tillhörde den amerikanska marinen; det nedskjutna passagerarplanet hade kommit i skottlinjen. Samtidigt som kondoleanser hördes

---

⁵² <http://www.un.org/aboutun/charter/>

⁵³ Berridge, G.R. (2002). *Diplomacy - Theory and Practice* s 187

från hela världen höjdes röster om att Iran bar en del av skulden då de hade låtit kriget fortgå vilket resulterat i det hårda klimatet i området.⁵⁴

I Teheran kände regeringen sig nu hotad av USA, vad var denna supermakt egentligen redo att göra för att få kontroll i regionen? Man valde att gå ut och officiellt meddela FN om sin vilja att nå ett eldupphör i kriget mot Irak, och resolution 598 accepterades som grund för fredsförhandlingarna. Beslutet byggde inte bara på tragedin med Iran Air 655; även det faktum att Irak började få ett allt större militärt övertag förde Iran närmare Bercovitchs teori gällande oacceptabla ekonomiska och humanitära förluster.

Nu var det istället Irak som började sätta käppar i fredsförhandlingarnas hjul. Då Bagdad var den starkare parten fanns möjligheten att ställa allt högre krav på lösningen, och frågan om rätten till Shatt al Arab sattes upp på agendan.

Efter att Pérez de Cuéllar lett separata samtal med båda sidor förklarade Saddam Hussein i början av augusti att Irak accepterade ett eldupphör om Iran godkände att direkta samtal inleddes dagarna efter implementeringen.

20 augusti blåstes eldupphör i det åtta år långa kriget mellan Iran och Irak. Tiden som följde präglades av allt mer fallerande fredsförhandlingar och slutligen kom resolution 598 att fungera som det faktiska fredsavtalet, men inget officiellt dokument undertecknades av ledarna. När eldupphöret hade trätt i kraft hade inte säkerhetsrådet något egentligt behov av att pressa parterna och de lämnades till slut att lösa situationen själva under överseende av FN. I länderna fanns den fredsövervakande gruppen United Nations Iran-Iraq Military Observer Group (UNIIMOG) som övervakade eventuella brott mot eldupphöret; de lämnade området i februari 1991. Iran fick sin vilja angående utredningen av ansvaret igenom och en grupp tillsattes för detta ändamål. När resultatet lades fram 1991 hade situationen i regionen förändrats så pass att det inte längre var av någon större relevans vem som egentligen varit angriparen.⁵⁵

Under krigsåren hade FN fungerat som en *spår I*-medlare och mer eller mindre misslyckats trots vissa framgångar gällande till exempel skydd av civila. Trots att man följde rådande åsikter om styrkan av den här typen av medling var det först när utomstående makter och aktörer, som Kuwait och USA agerade medvetet eller av en olyckshändelse på egenhand som de stora genombrotten kom. En av de stora förseningarna berodde dessutom på säkerhetsrådets ineffektivitet samt möjligheten att definiera de frågor som ska tas upp samt vilken vikt de har: det tog ungefär sex år innan situationen preciserades som ett hot mot fred och säkerhet, och först då fick det riktigt hög prioritet på agendan.

---

⁵⁴ Hume, Cameron R. (1994). *The United Nations, Iran, and Iraq: How Peacemaking Changed s* 162-169

⁵⁵ Wallensteen, Peter (2002). *Understanding Conflict Resolution s* 113

3.2 Cypernkonflikten; Grekland - Turkiet

Cypernfrågan har befunnit sig på den internationella agendan i över fyra årtionden. Förhandlingar och medling har förekommit sedan 1960-talet och genomförts framförallt av FN under översyn av generalsekreteraren, och trots att man har lyckats sammanföra parterna vid en rad tillfällen har man inte lyckats nå en fredlig lösning.

År 1999 initierades en ny runda med förhandlingar mellan parterna efter att de legat på is en längre period. Tiden ansågs vara gynnsam för återupptagande då medlemskap i EU diskuterades för Republiken Cypern, man hoppades inom FN att detta skulle kunna fungera som ett tillräckligt incitament för parterna och möjligtvis leda dem närmare en lösning. De förhandlingar och den medlande roll FN:s generalsekreterare Kofi Annan, samt hans särskilde representant på Cypern, Alvaro de Soto, stod för under åren 1999-2004 kommer att närmare analyseras, och för att förstå kontexten av FN:s engagemang på ön även organisationens inblandande fram till 1999.

3.2.1 FN:s engagemang 1954 - 1999

Förenta Nationernas engagemang på Cypern inleddes 1964 genom resolution 186 där säkerhetsrådet beslöt sig att skicka fredsbevarande trupper till ön som en konsekvens av utbrytandet av våld mellan grek- och turkcyprioter under december 1963. United Nations Force In Cyprus (UNFICYP) hade mandat att gå in med fredsbevarande insatser, och detta mandat utökades några månader senare till att även gälla medling.⁵⁶ I efterdyningarna av sammandrabbningarna 1963 rekommenderade FN en enhetlig konstitution för Cypern, vilket snabbt förkastades av Turkiet och FN:s medlande suspenderades.⁵⁷ Som en konsekvens av detta hölls ett flertal informella möten i London under slutet av 1960-talet där representanter från samtliga parter var närvarande. Båda sidorna fick ge sin syn på den politiska situationen, förslag till en lösning av konflikten samt utveckla nya insikter. Dessa samtal ledde med tiden till ett återupptagande av de tidigare FN-ledda försöken till medling, men inget konkret beslöts under 1960-talet.⁵⁸

Den 15 juli 1974 kom de pågående fredsförhandlingarna till ett abrupt slut när EOKA-B, en grekcypriotisk gerillagrupp som verkade för ett enande med Grekland, i samarbete med grekiska element genomförde en statskupp. Denna

---

⁵⁶ <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unficyp/background.html>

⁵⁷ Fisher, Ronald J. (2001). *Cyprus: The Failure of Mediation and the Escalation of an Identity-Based Conflict to an Adversial Impasse* s 313

⁵⁸ Zartman, I. William – Rasmussen, J. Lewis (ed.). (1997). *Peacemaking in international conflict: methods & techniques* s 243

följdes snabbt av en turkisk militärintervention där armén gick till offensiv och etablerade turkisk kontroll över den norra delen av ön. FN uppmanade genom resolution 353 till omedelbart eldupphör, stopp för fortsatt intervention och tillbakadragning av all främmande militär personal.⁵⁹ Det var en uppmaning som inte följdes av turkarna och den 14 augusti genomfördes den andra fasen av interventionen, samma dag sammanträdde säkerhetsrådet och antog resolution 357 där man krävde att alla parter omedelbart skulle upphöra med alla militära aktioner och fortsätta förhandlingarna. Då striderna fortsatte antogs nästa dag resolution 358 med upprepade krav och även resolution 359 där säkerhetsrådet krävde att alla parter skulle respektera UNFICYP.⁶⁰ Den 16 augusti 1974 utlyste säkerhetsrådet eldupphör, och la en bas för framtida förhandlingar, dock var förtroendet mellan parterna så pass sargat att något fredsavtal inte befann sig inom räckhåll.⁶¹

Det dröjer sedan till år 1977 innan förhandlingar upptas igen, de två parternas ledare möts då under översyn av FN för *high level*-diskussioner. Båda parter ingår en principöverenskommelse där utformning av en framtida federal statsbildning skisseras. Republiken skulle utgöra en "bi-communality" där staten skulle förvaltas gemensamt av de två etniska grupperna med bådads deltagande. Förslag förkastades av båda parter då rädslan för den egna folkgruppens säkerhet inte ansågs kunna försäkras i och med ett sådant avtal.⁶²

Nästa moment i den utdragna konflikten utspelade sig under FN-förhandlingar 1983, då den turkcypriotiska sidan, med stöd av Turkiet, utropade den ockuperade norra delen av ön till en självständig stat under namnet "Turkish Republic of Northern Cyprus", TRNC. Denna stat är endast erkänd av Turkiet eftersom FN förklarar den ogiltig.⁶³ UNFICYP nådde under slutet av 1980-talet viss framgång då de lyckades förhandla fram ett avtal där båda parter enades om att dra tillbaka valda delar av de militära styrkorna men något mera långsiktigt fredsavtal kom inte till stånd.

Under perioden 1988-1990 formulerades ett "*set of ideas*" vilka låg till grunden för generalsekreterare Boutros Boutros Ghali när han 1992 föreslog en lösning på problemet Cypern. Lösningen skulle innebära en delning av ön i två federala stater med identisk makt för varje folkgrupp, på så vis hade båda parter möjlighet att övervaka den egna kulturella identiteten och försäkra politisk jämlikhet. Grekcyprioterna godtog till en början förslaget, men ändrade sig och förkastade det sedan. Under den resterande delen av 1990-talet koncentrerade FN

---

⁵⁹ <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unficyyp/background.html>

⁶⁰ Welin, Gustaf - Ekelund, Christer (1999). *FN på Cypern: Den svenska fredsbevarande insatsen 1964-1993* s 209

⁶¹ <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unficyyp/background.html>

⁶² John L. Scherer (1997) *Blocking the sun – The Cyprus Conflict* s 53-54

⁶³ Joseph, Joseph S. (1999). *Cyprus: Ethnic Conflict and International Politics* s 113

sig på att bygga upp förtroendet mellan parterna då man ansåg detta ligga till grund för de samarbetsproblem som uppvisades.⁶⁴

Medlandet gick in i en ny fas när FN:s generalsekreterare Kofi Annan år 1999 presenterade en plan för en återförening av Cypern. Detta skulle ske i en ny statsbildning kallad "United Cyprus Republic".⁶⁵

3.2.2 Var tidpunkten för effektiv medling rätt?

Vid slutet av 1990-talet hade den komplexa och utdragna konflikten pågått i närmare 50 år utan att några medlingsförsök lyckats. Hade man nu äntligen lyckats nå den punkt i konflikten som både Bercovich samt Zartman och Rasmussens teorier omtalar som den optimala för effektiv medling?

Konflikten betecknas som lågintensiv, trots många fataliteter under 1960-talet och de tusentals människoliv som gick till spillo under oroligheterna i juli 1974, har de senaste 30 åren varit lugna med få humanitära förlusterna. De ekonomiska förlusterna beräknas vara desto större för båda parter, framförallt förväntas både de finansiella och politiska kostnaderna att fortsätta konflikten vara enorma då ett inträde för Republiken Cypern i den Europeiska Unionen hägrar om de lyckas samarbeta och hitta en lösning. Ett medlemskap skulle innebära stora ekonomiska vinster för båda parter, detta incitament gjorde grekcyprioterna välvilligt inställda att återuppta förhandlingar samtidigt som Turkiets önskan om ett EU-medlemskap fick dem att lägga press på turkcyprioterna att godkänna medling.

Den enda aspekten då konflikten inte är mogen för medling enligt Bercovitch gäller parternas samarbetsvilja. Historiska aspekter och ömsesidig tillit har visat sig vara ett mycket stort problem tidigare och ingen av parterna har tidigare stött något av de framförhandlande avtalen på grund av tillitsproblem.⁶⁶

FN som medlare godkändes av båda parter och befann sig därför i en bra position för att kunna medla, och trots tidigare misslyckande uppgav båda parter att de var beredda att lyssna på organisationens medlare.

3.2.3 Förslag till ett enat Cypern: Annanplanerna

FN påbörjade, som accepterad medlare och tredje part i konflikten, rollen som spår I-medlare och förhandlingar påbörjades mellan den turkcypriotiske ledaren Rauf Denktash och den grekcypriotiske presidenten Glafcos Clerides under

---

⁶⁴ Fisher, Ronald J. (2001). *Cyprus: The Failure of Mediation and the Escalation of an Identity-Based Conflict to an Adversial Impasse* s 316

⁶⁵ <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unficypr/background.html>

⁶⁶ Fisher, Ronald J. (2001). *Cyprus: The Failure of Mediation and the Escalation of an Identity-Based Conflict to an Adversial Impasse* s 323

december 1999, detta blev det första av ett flertal möten som kom att hållas under året och i december 2001.⁶⁷ Nästa steg i processen följde den 11 november 2002 då generalsekreterare Kofi Annan presenterade den första av sammanlagt fem versioner av en detaljerad plan för lösandet av Cyperntvisten, kallat Annanplanen. Att planen kom till stånd just vid denna tidpunkt berodde på att EU i december 2002 under ett möte i Köpenhamn förväntades ge Cypern en formell inbjudan till EU-medlemskap. Man var därför tvungen att med alla medel försöka få till stånd en fredlig lösning på tvisten annars var farhågorna att konflikten och den territoriella lösningen skulle bli permanenta. Den 135 sidor långa planen innebar förslag om att ön skulle demilitariserats och delas in i en federal stat efter en princip som byggde på det schweiziska systemet. Denna stat skulle båda sidors ledare i 3 år styra gemensamt och Cypern skulle tala med en röst internationellt.⁶⁸

Kofi Annan väddade till båda parter makthavare att läsa igenom dokumentet och återkomma. Turkcyprioternas ledare, Denktash, ställde sig motvillig till FN:s medling, var emot det första utkastet av planen och krävde revideringar vilket ledde till utformandet av Annan II i december samma år. Inte heller denna version föll i parternas tycke och den tredje planen kom till stånd den 26 februari 2003. Två dagar senare hölls det grekcypriotiska presidentvalet där Clerides förlorade och ersattes av Tassos Papadopoulos som vid ett möte i Haag mars 2003 accepterade en folkomröstning utifrån den tredje Annanplanen. Turkcyprioterna ställde sig motvilliga till detta och fredsprocessen stagnerade.⁶⁹ Säkerhetsrådet beslöt då om resolution 1475 där man stöttade Annans plan och uppmanade båda sidor att fortsätta förhandla.⁷⁰ I rapporten som Kofi Annan lämnade in beskrev han att en lösning på problemet endast kunde komma till stånd om båda parter visade samarbetsvilja samt var uppbackade av politiker i såväl Grekland som Turkiet.⁷¹

Några veckor senare kom en överraskning, turkcyprioterna annonserade att restriktionerna vid gränsen skulle lyftas och det cypriotiska folket skulle få vandra fritt över gränsen som hade varit stängd sedan 1974.

På förfrågan av Turkiet återupptogs förhandlingarna i februari 2004, vissa ändringar gjordes och Annan IV skapades, denna reviderade upplaga godkändes inte av grekcyprioterna då den uppfattades som en permanent etnisk delning där grekcyprioterna skulle befinna sig under turkisk influens.⁷² Annan skapade då en ny plan, den femte och sista delen presenterades den 29 mars och folkomröstning skulle hållas på båda sidor den 24 april. Dokumentet var nästan 10 000 sidor,

---

⁶⁷ <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unficyp/background.html>

⁶⁸ Palley, Claire (2005). *An International Relations Debacle - The UN Secrerly- General`s Mission of Good Office in Cyprus 1999-2004* s 90

⁶⁹ <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unficyp/background.html>

⁷⁰ <http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N03/323/10/PDF/N0332310.pdf?OpenElement>

⁷¹ <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unficyp/background.html>

⁷² Palley, Claire (2005). *An International Relations Debacle - The UN Secrerly- General`s Mission of Good Office in Cyprus 1999-2004* s 135

huvuddelen presenterades den 31 mars och bestod av 200 sidor men resten var inte klart förrän dagen innan folkomröstningen. Anledningen till att allt skyndades på var att den 1 maj skulle Cypern gå med i EU, och om det blev ett nej skulle det innebära att en av EU:s medlemsländer skulle vara ockuperad av en NATO-nation. De Soto förklarade att det inte skulle komma en ytterligare omröstning utan det här var folkets chans att få sin röst hörd.⁷³

Den slutliga planen var ett resultat av de fyra år långa förhandlingarna och innebar att 120 000 av de 180 000 flyktingar från norr skulle ha kunnat återvända till sina hem i södra Cypern och även viss förflyttning till norra delen. Tiotusentals av de 110 000 turkar som bosatt sig på den norra delen av ön skulle återvända.

Den turkiske presidenten uppmanade turkcyprioterna att rösta för förslaget, medan Papadopoulos förklarade sig emot det, trots att den grekiske presidenten uttalat sig för den.

Folkomröstningen visade att 78 % av grekcyprioterna röstade mot ett enat Cypern medan 68 % av turkcyprioterna röstade för. Detta innebar att lösningen på Cypernfrågan ännu en gång hade kommit att falla och en vecka senare, den 1 maj 2004 blev ett delat Cypern medlem av EU.⁷⁴

3.2.4 Varför misslyckades FN?

Dagen efter folkomröstningen stod det klart ännu en gång att FN hade misslyckats förhandla fram en lösning mellan de båda parterna på Cypern.

Den största anledningen till att grekcyprioterna hade röstat mot förslaget ansågs vara att den grekcyprotiske presidenten Tassos Papadopoulos hade rått sitt folk till att visa motvilja mot avtalet, tiden bedömdes vara för knapp att sätta sig in i den nära 10,000 sidor långa planen och man var rädd för vilka konsekvenser det skulle få med en turkcypriotisk federal stat med Turkiet som befinner sig så nära, fick även många att rösta emot, en garanti från FN skulle kanske ha inneburit fler ja-röster. Detta djupa misstroende som finns mellan parterna har spelat en stor roll i misslyckandet även i tidigare medlingsförsök, medling kan inte vara framgångsrikt om parterna inte är villiga att bortse från historiska aspekter.⁷⁵

Den skiftande maktbalansen har historiskt sett gjort att de olika sidorna exploaterat varandra, när den ena parten varit positiv till en lösning har den andra varit emot. Detta exemplifieras under processen med Annanplanen som var tvungen att revideras fem gånger för att passa båda parter. Enligt Fisher agerar båda parter utifrån realismens självintressen, där de maximerar den egna nyttan

---

⁷³ http://www.unficy.org/news/Press/press%2021%20April%202004_en.htm

⁷⁴ <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unficy/background.html>

⁷⁵ Joseph S. (1999). *Cyprus: Ethnic Conflict and International Politics* s 53

och utnyttjar den andra parten för att uppnå detta.⁷⁶ Den historiska känslan av förtroendeproblem grundar sig i att de historiskt varit olika folkslag, och har svårt att hitta en gemensam grund och skapa förtroende för varandra.

Turkcyprioterna som röstade för förslaget trots att deras egna ledare hade rått dem motsatt hade mer att vinna på en federal stat. Grekcyprioterna skulle bli invalda i EU vare sig landet var delat eller ej, vilket skulle innebära en grekcypriotisk regering med vetorätt vid EU:s medlemsbord vilket inte var positivt för kandidatlandet Turkiet. Turkcyprioterna har mottagit vissa ekonomiska lättnader som en följd av att de var positiva mot planen medan grekcyprioterna gick med i EU den 1 maj 2004.

FN som agerar som *spår I*-medlare vill upprätthålla den regionala stabiliteten och har varit rädda för det globala samhället om konflikten trappas upp mellan de två NATO-länderna Grekland och Turkiet.

FN:s största problem som medlare i Cypernkonflikten kan dock sägas vara att organisationen inte har kunnat erbjuda parterna vare sig någon ”morot eller piska” i bemärkelsen belöning eller bestraffning, för att övertyga parterna om att rösta för förslaget. Detta innehar dock EU som kan utöva både påtryckningar och sanktioner mot båda parter vilket gör EU till en bättre lämpad tredje part då de har en större möjlighet att få till stånd en lösning. Under Cypernfrågan skulle FN ha kunnat pressa EU ytterligare så att de inte skulle erbjuda grekcyprioterna inträde i unionen utan att först ha löst problemen på Cypern, detta skulle ha kunnat vara en så pass stark morot att parterna hade tvingats agera och komma fram till en lösning på problemet. När FN inte lyckades trycka på EU till detta fallerade planen och idag är rädslan att delningen av Cypern kommer förbli permanent.

---

⁷⁶ Fisher, Ronald J. (2001). *Cyprus: The Failure of Mediation and the Escalation of an Identity-Based Conflict to an Adversial Impasse* s 322 även , John – Smith, Steve (2001). *The Globalization of World Politics* s 142-143

4 Avslutande diskussion och slutsats

Efter att noggrant ha studerat konflikten på Cypern och kriget mellan Iran och Irak anser vi oss ha fått vår tes styrkt att FN är för svagt som fredsfrämjande organisation för att framgångsrikt medla i mellanstatliga konflikter. Organisationen fick i fallet Iran/Irak stort stöd från andra aktörer och medlemsländer i själva lösningen, och det var först när dessa påverkade de stridande parterna som säkerhetsrådets resolution kunde accepteras av båda sidor. Den medling som skedde sattes in i lägen som enligt applicerade teorier inte var optimala för konfliktlösning. Vad det gäller Cypern har FN ännu inte, trots förhandlingar de senaste 40 åren, hittat en utväg vilket vi känner beror på uteblivet intresse och stöd från aktörer med tillräcklig makt att övertyga parterna om en fredlig lösning. Även här sker medlingen vid suboptimala tillfällen.

Frågan är om man ens kan säga att det är FN som lyckas eller misslyckas där det finns så många andra intressen och aktörer som spelar in. Detta kan vara en följd av att den delegerade auktoriteten FN besitter existerar mer på pappret än i verkligheten. Organisationens anställda är auktoriteter inom sina områden vilket gör dem lämpade att agera som medlare i konfliktsituationer även om det sedan krävs styrka och vilja att implementera de framförhandlade avtalen, något som FN i dagens utförande saknar.⁷⁷

Organisationens problem ligger inte bara i den medlande rollen utan även som vi visat i vår uppsats i bland annat säkerhetsrådet och medlemsstaternas egna viljor vilket ökar behovet av en reform som rör hela FN, något som skulle kunna öka legitimiteten, trovärdigheten och representativiteten. Förändringar i organisationen efterfrågades till och med av generalsekreterare Pérez de Cuéllar på 1980-talet då han såg det nästintill omöjligt att agera korrekt och positivt i kriget Iran/Irak.⁷⁸

De två konflikter vi har studerat är inte de enda exemplen på att FN:s medlande inte har fungerat som planerat. De pågående stridigheterna i Kashmir skördar fortfarande offer trots intensiva förhandlingsrundor sedan slutet av 1940-talet som har resulterat i ett misslyckat eldupphör och att de stridande parterna Pakistan och Indien inte längre erkänner FN som tredje part. Istället har de båda staterna nu hunnit bli två arga kärnvapennationer.

---

⁷⁷ Barnett, Michael - Finnemore, Martha (2004). *Rules for the world, international organisations in global politics* s 25

⁷⁸ Hume, Cameron R. (1994). *The United Nations, Iran, and Iraq: how peacemaking changed* s 52-53

5 Referenser

5.1 Tryckta källor

- Bani-Sadr, Abol Hassan (1991). *My turn to speak: Iran, the Revolution & Secret Deals with the U.S.* Brassey's (U.S.), Inc.
- Barnett, Michael - Finnmore, Martha (2004). *Rules for the world, international organisations in global politics.* Ithaca: Cornell University Press
- Baylis, John – Smith, Steve (2001). *The Globalization of World Politics* Oxford: Oxford university press. Andra upplagan.
- Bercovitch, Jacob (2002). *Studies in International mediation.* Basingstoke - New York: Palgrave MacMillian
- Berridge, G.R. (2002). *Diplomacy - Theory and Practice.* Basingstoke - New York: Palgrave MacMillian
- Crocker, Chester A. - Hampson, Fen Osler - Aall, Pamela (2003). *Turbulent peace the challenges of managing international conflict*
- Esaiasson, Peter - Gilljam, Mikael - Oscarsson, Henrik - Wängnerud, Lena (2004). *Metodpraktikan -Konsten att studera samhälle, individ och marknad.* Stockholm: Nordstedts juridik AB
- Gustavsson, Jacob - Tallberg, Jonas (red.) (2006). *Internationella relationer.* Studentlitteratur
- Hiro, Dilip (1989). *The Longest War: the Iran-Iraq military conflict.* Glasgow: William Collins Sons & Co Ltd. London: Grafton Books
- Hume, Cameron R. (1994) *The United Nations, Iran, and Iraq: how peacemaking changed*
- Joseph, Joseph S. (1985). *Cyprus: Ethnic Conflict and International Concern* New York: Peter Lang Publishing
- Joseph, Joseph S. (1999). *Cyprus: Ethnic Conflict and International Politics - From Independence to the Threshold of the European Union*
- Miall, Hugh - Ramsbotham, Oliver - Woodhouse, Tom (1999). *Contemporary Conflict Resolution* Cambridge: Polity Press
- Palley, Claire (2005). "An International Relations Debacle - The UN Secretary-General's Mission of Good Office in Cyprus 199-2004". Portland: Hart Publishing
- Scherer, John L. (1997) *Blocking the sun – The Cyprus Conflict.* Minneapolis: University of Minnesota
- Wallensteen, Peter, (2002). *Understanding Conflict Resolution: War, Peace and the Global System.* London: Sage Publications.

Welin, Gustaf - Ekelund, Christer (1999). *FN på Cypern: Den svenska fredsbevarande insatsen 1964-1993*. Västervik: Probus förlag
Zartman, I. William – Rasmussen, J. Lewis (ed.). (1997). *Peacemaking in international conflict: methods & techniques*. Washington D.C.: United States Institute of Peace Press

5.2 Artiklar och internetkällor

Swearingen, Will D. (1988). "Geopolitical Origins of the Iran-Iraq War", *Geographical Review* Vol. 78, No. 4 s. 405-416
Fisher, Ronald J. (2001). "Cyprus: The Failure of Mediation and the Escalation of an Identity-Based Conflict to an Adversial Impasse." *Journal of Peace Research* vol.38, no.3, 2001, pp.307-326
http://www.un.dk/swedish/se_fn_pagt/se_pagt.htm, senast besökt 2006-11-11
<http://www.un.org/aboutun/charter/> FN-stadgan, senast besökt 2006-11-27
<http://www.un.org/documents/scres.htm> samtliga resolutioner från säkerhetsrådet, senast besökt 2007-01-04
<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unficyp/background.html> bakgrund Cypernkonflikten från FN:s hemsida, senast besökt 2007-01-06
http://www.unficyp.org/news/Press/press%2021%20April%202004_en.htm FN:s särskilde representant på Cypern de Sotos tal till det cypriotiska folket, senast besökt 2007-01-07